

Marianne Boogaard (links) en Mathilde Jansen: de stuwende krachten achter de taalcanon.

De verwondering voorop

Marianne Boogaard en Mathilde Jansen over hun taalcanon

Na de geschiedeniscanon (en de bèta-canon en de gammacanon) is er nu ook de taalcanon. Deze maand verschijnt het overzicht van vijftig belangrijke taalonderwerpen in boekvorm. Wat staat erin en wat niet? En hoe gingen de samenstellers te werk?

Saskia Aukema

Maak duidelijke keuzes, en wees niet bang voor kritiek – die krijg je toch wel. Dat was kort gezegd het advies dat Frits van Oostrom de taalcanoncommissie meegaf toen die in 2009 werd geïnstalleerd. De mediëvist en oud-KNAW-president wist waar hij het over had. Drie jaar ervoor was onder zijn leiding de geschiedeniscanon tot stand gekomen (officieel: de Canon van Nederland). Die canon was zó'n doorslaand succes dat iedereen er wel een wilde. De natuurwetenschappen volgden spoedig met een bètacanon, onder leiding van Robbert Dijkgraaf. En Paul Schnabel

nam vervolgens het initiatief voor een 'gammacanon' met daarin de hoogtepunten uit de sociale wetenschappen. En deze maand, op 12 november, komt daar dan de taalcanon bij.

Ook deze canon bestaat, net als zijn voorgangers, uit vijftig zogeheten vensters, die tezamen een toegankelijke kennisgeving met het vakgebied moeten vormen. In boekvorm verschijnt de taalcanon bij uitgeverij Meulenhoff, en er is ook een webversie: www.taalcanon.nl.

De taalkundigen Marianne Boogaard en Mathilde Jansen zaten van meet af aan in de taalcanoncommissie. Naarmate de tijd vorderde, werden zij steeds meer de stuwende kracht achter het project.

■ PAULIEN CORNELISSE

Waarom juist zij benaderd zijn om zitting te nemen in de taalcanoncommissie? Daarover zijn ze bescheiden: "Niet vanwege onze naamsbekendheid in ieder geval", zegt Marianne Boogaard. "BN'ers van het kaliber Robbert Dijkgraaf, Paul Schnabel en Frits van Oostrom ontbreken bij ons. De taalcanon moest er komen namens de drie taalkundige vakverenigingen die er het initiatief

toe hadden genomen: de LOT (Landelijke Onderzoekschool Taalwetenschap), de AVT (Algemene Vereniging voor Taalwetenschap) en de Anéla (Association néerlandaise de linguistique appliquée). Wellicht waren ze bang dat grote namen ook grote ego's met zich mee zouden brengen."

Tien canonvragen

De taalcanon gaat uit van vijftig vragen, die de nieuwsgierigheid van mensen blijken op te wekken. Enkele van de 'verwonderende vragen' die in de canon genoemd worden: Lereren alle kinderen hun moedertaal even snel? Kun je je moedertaal vergeten? Bestaat er een talenknoebel? Hoeveel dialecten heeft het Nederlands? Waarom praten wij allemaal anders? Is het erg dat taal verandert? Kunnen we in de toekomst praten tegen onze computer? Waarom kunnen Engelsen geen 'u' zeggen? Kan de taalwetenschap levens redden? Zijn de 'hun hebben'-zeggers echt zo dom?